

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 18ης Μαΐου 2022*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας – Δέσμευση κεφαλαίων – Εσφαλμένη εκτίμηση – Αναλογικότητα – Δικαίωμα της ιδιοκτησίας – Δικαίωμα ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας – Κατάχρηση εξουσίας – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Δικαιώματα άμυνας – Δικαίωμα σε δίκαιη δίκη – Καθορισμός των κριτηρίων καταχώρισης»

Στην υπόθεση T-296/20,

Amer Foz, κάτοικος Ντουμπάι (Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα), εκπροσωπούμενος από τον L. Cloquet, δικηγόρο,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από την T. Haas και τον M. Bishop,

καθού,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise και J. Martín y Pérez de Nanclares (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: M. Zwodziak-Carbonne, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία, ιδίως:

- το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Μαΐου 2020,
- το πρώτο υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 13 Αυγούστου 2020,
- το υπόμνημα αντικρούσεως με τις παρατηρήσεις επί του πρώτου υπομνήματος προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Οκτωβρίου 2020,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

- το υπόμνημα απαντήσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Νοεμβρίου 2020,
- το υπόμνημα ανταπάντησεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Φεβρουαρίου 2021,
- το δεύτερο υπόμνημα προσαρμογής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 9 Αυγούστου 2021,
- τις παρατηρήσεις επί του δευτέρου υπομνήματος προσαρμογής που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Σεπτεμβρίου 2021,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 2ας Δεκεμβρίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση¹

- 1 Με την προσφυγή του βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, ο προσφεύγων, Amer Foz, ζητεί την ακύρωση της εκτελεστικής απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2020/212 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2020, για την εφαρμογή της απόφασης 2013/255/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2020, L 43 I, σ. 6), του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/211 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2020, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 36/2012 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία (ΕΕ 2020, L 43 I, σ. 1), της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2020/719 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2020, που τροποποιεί την απόφαση 2013/255/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2020, L 168, σ. 66), του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/716 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2020, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 36/2012 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία (ΕΕ 2020, L 168, σ. 1), της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/855 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2021, που τροποποιεί την απόφαση 2013/255/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2021, L 188, σ. 90), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/848 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2021, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 36/2012 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία (ΕΕ 2021, L 188, σ. 18), καθόσον με τις πράξεις αυτές καταχωρίζεται και διατηρείται το όνομά του στους καταλόγους που επισυνάπτονται στις εν λόγω πράξεις.

Ιστορικό της διαφοράς και μεταγενέστερα της ασκήσεως της προσφυγής πραγματικά περιστατικά

[παραλειπόμενα]

- 12 Με την εκτελεστική απόφαση 2020/212 και τον εκτελεστικό κανονισμό 2020/211 (στο εξής από κοινού: αρχικές πράξεις), το όνομα του προσφεύγοντος προστέθηκε στη γραμμή 291 του καταλόγου του παραρτήματος I, τμήμα A (Πρόσωπα) της αποφάσεως 2013/255 και στη γραμμή 291 του καταλόγου του παραρτήματος II, τμήμα A (Πρόσωπα) του κανονισμού 36/2012 (στο εξής από κοινού: επίμαχοι κατάλογοι).

¹ Παρατίθενται μόνον οι σκέψεις των οποίων η δημοσίευση κρίνεται σκόπιμη από το Γενικό Δικαστήριο.

- 13 Αφενός, τα «αναγνωριστικά στοιχεία» που περιλαμβάνονται στους επίμαχους καταλόγους αναφέρουν ότι ο προσφεύγων είναι άνδρας, έχει, μεταξύ άλλων, τη συριακή ιθαγένεια και γεννήθηκε στις 11 Μαρτίου 1976. Περαιτέρω, τα καθήκοντά του περιγράφονται ως αυτά του «γενικ[ού] διευθυντ[ή] της ASM International General Trading LLC». Τέλος, η «Samer Foz, Aman Holding [(Aman Dimashq JSC)]» και η «ASM International General Trading LLC» αναφέρονται ως «Συγγενείς/επιχειρηματικοί εταίροι/οντότητες ή εταίροι/σύνδεσμοι» του προσφεύγοντος.
- 14 Αφετέρου, οι λόγοι καταχώρισης του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους έχουν ως εξής:

«Εξέχων επιχειρηματίας με προσωπικά και οικογενειακά επιχειρηματικά συμφέροντα και δραστηριότητες σε πολλούς τομείς της συριακής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της Aman Holding (παλαιότερα γνωστή ως Aman Group). Μέσω της εταιρείας Aman Holding, αποκομίζει οικονομικά οφέλη και στηρίζει το καθεστώς [του Bashar Al-Assad], μεταξύ άλλων συμμετέχοντας στην υλοποίηση του έργου Marota City, με τη στήριξη του καθεστώτος. Από το 2012 είναι επίσης γενικός διευθυντής της ASM International Trading LLC.

Επίσης, είναι συνεταίρος με τον αδελφό του Samer Foz, ο οποίος έχει καταχωριστεί από την [Ευρωπαϊκή Ένωση] από τον Ιανουάριο του 2019 ως εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία ο οποίος στηρίζει ή επωφελείται του καθεστώτος.»

[παραλειπόμενα]

- 18 Στις 28 Μαΐου 2020 το Συμβούλιο εξέδωσε, αφενός, την απόφαση 2020/719, με την οποία παρατάθηκε η εφαρμογή της αποφάσεως 2013/255 έως την 1η Ιουνίου 2021, και, αφετέρου, τον εκτελεστικό κανονισμό 2020/716 (στο εξής από κοινού: πράξεις του 2020 περί διατηρήσεως). Το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στη γραμμή 291 των επίμαχων καταλόγων βάσει λόγων πανομοιότυπων με εκείνους που περιλαμβάνονταν στις αρχικές πράξεις (στο εξής: λόγοι του 2020).

[παραλειπόμενα]

- 23 Στις 27 Μαΐου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε, αφενός, την απόφαση 2021/855, με την οποία παρατάθηκε η εφαρμογή της απόφασης 2013/255 έως την 1η Ιουνίου 2022, και, αφετέρου, τον εκτελεστικό κανονισμό 2021/848 (στο εξής από κοινού: πράξεις του 2021 περί διατηρήσεως). Το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στη γραμμή 291 των επίμαχων καταλόγων. Το Συμβούλιο δικαιολόγησε τη λήψη περιοριστικών μέτρων εις βάρος του προσφεύγοντος με λόγους διαφορετικούς από εκείνους που περιλαμβάνονταν στις αρχικές πράξεις και στις πράξεις του 2020 περί διατηρήσεως (στο εξής: λόγοι του 2021).

- 24 Όσον αφορά, αφενός, τα «αναγνωριστικά στοιχεία» που περιλαμβάνονται στους επίμαχους καταλόγους, οι πράξεις του 2021 περί διατηρήσεως επαναλαμβάνουν τα στοιχεία που μνημονεύονται στη σκέψη 13 ανωτέρω. Επιπλέον, τα καθήκοντα του προσφεύγοντος περιγράφονται πλέον ως καθήκοντα «ιδρυτ[ή] της εταιρείας District 6 [και] ιδρυτικ[ού] εταίρ[ου] της εταιρείας Easy Life», η δε μνεία στην «ASM International General Trading LLC» καταργήθηκε και η μνεία «Αντιπρόεδρος της εταιρείας Asas Steel» προστέθηκε στη στήλη «Συγγενείς/επιχειρηματικοί εταίροι/οντότητες ή εταίροι/δεσμοί» όσον αφορά τον προσφεύγοντα.

25 Όσον αφορά, αφετέρου, τους λόγους του 2021, οι λόγοι αυτοί έχουν ως εξής:

«Εξέχων επιχειρηματίας με προσωπικά και οικογενειακά επιχειρηματικά συμφέροντα και δραστηριότητες σε πολλούς τομείς της συριακής οικονομίας. Αποκομίζει οικονομικά οφέλη από την πρόσβαση σε εμπορικές ευκαιρίες και στηρίζει το συριακό καθεστώς. Από το 2012 έως το 2019 ήταν γενικός διευθυντής της ASM International [General] Trading LLC.

Συνδέεται επίσης με τον αδελφό του Samer Foz, ο οποίος καταχωρίστηκε από το Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2019 ως εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία που στηρίζει το καθεστώς ή ωφελείται από αυτό. Μαζί με τον αδελφό του, υλοποιεί σειρά εμπορικών έργων, ιδίως στην περιοχή Adra al-Ummaliyya [(προάστια της Δαμασκού, Συρία)]. Στα έργα περιλαμβάνεται ένα εργοστάσιο παραγωγής καλωδίων και εξαρτημάτων καλωδίων και ένα έργο ηλεκτροπαραγωγής από ηλιακή ενέργεια. Συμμετείχαν επίσης σε διάφορες δραστηριότητες με το [Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και του Λεβάντε (ΙΚΙΛ) Ντάες] εξ ονόματος του καθεστώτος του [Μπασάρ Αλ Άσαντ], συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας όπλων και πυρομαχικών με αντάλλαγμα σιτάρι και πετρέλαιο.»

[παραλειπόμενα]

Αιτήματα των διαδίκων

28 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να ακυρώσει τις αρχικές πράξεις, τις πράξεις του 2020 περί διατηρήσεως και τις πράξεις του 2021 περί διατηρήσεως (στο εξής από κοινού: προσβαλλόμενες πράξεις) στο μέτρο που τον αφορούν·
- να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

29 Το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να απορρίψει την προσφυγή·
- να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα·
- επικουρικώς, σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο ακυρώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις κατά το μέρος που αφορούν τον προσφεύγοντα, να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα των αποφάσεων 2020/719 και 2021/855, καθόσον οι αποφάσεις αυτές τον αφορούν, έως ότου αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η μερική ακύρωση των εκτελεστικών κανονισμών 2020/716 και 2021/848.

30 Η διατύπωση του τρίτου αιτήματος του Συμβουλίου που εκτίθεται στη σκέψη 29 ανωτέρω, με την οποία διορθώθηκε λάθος εκ παραδρομής που περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις του Συμβουλίου επί του δευτέρου υπομνήματος προσαρμογής, έγινε αποδεκτή από το Συμβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όπερ σημειώθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζήτησεως.

Σκεπτικό

[παραλειπόμενα]

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά πλάνη εκτιμήσεως

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

[*παραλειπόμενα*]

- 79 Κατ' ουσίαν, πρώτον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το ίδιο το Συμβούλιο παραδέχθηκε ότι ο προσφεύγων δεν είναι επιχειρηματίας «που δραστηριοποι[είται] στη Συρία», κατά την έννοια του άρθρου 27, παράγραφος 2, στοιχείο α', και του άρθρου 28, παράγραφος 2, στοιχείο α', της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836. Δεύτερον, ο προσφεύγων αμφισβητεί ότι είναι «επιχειρηματίας με προσωπικά και οικογενειακά επιχειρηματικά συμφέροντα και δραστηριότητες σε πολλούς τομείς της συριακής οικονομίας». Τρίτον, ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί «εξέχων» επιχειρηματίας. Τέταρτον, ισχυρίζεται ότι δεν συνδέεται με το καθεστώς του Bashar Al-Assad, δεν ασκεί καμία επιρροή στο καθεστώς αυτό και δεν παρουσιάζει κίνδυνο καταστράτηγησης των κυρώσεων που αφορούν το καθεστώς. Πέμπτον, υποστηρίζει ότι δεν εμπλέκεται πλέον στην ASM International General Trading, δεδομένου ότι η εταιρία αυτή εκκαθαρίστηκε και λύθηκε. Έκτον, εκτιμά ότι δεν συνδέεται ή δεν εμπλέκεται σε εταιρίες εγκατεστημένες στη Συρία ούτε εμπλέκεται στην Aman Holding JSC. Έβδομον, σε επαγγελματικό επίπεδο, ισχυρίζεται ότι δεν συνεργάζεται με τον Samer Foz. Ογδοον, επισημαίνει ότι το γεγονός ότι συνδέεται με τον Samer Foz δεν θέτει υπό αμφισβήτηση την παντελή έλλειψη συνδέσμου μεταξύ αυτού και του καθεστώτος του Bashar Al-Assad, καθόσον ο ίδιος ο Samer Foz ουδόλως συνδέεται με το εν λόγω καθεστώς και έχει προσβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου την καταχώριση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους. Ένατον, υποστηρίζει ότι δεν ενεπλάκη στο έργο Marota City και ότι, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατό να εκμεταλλεύεται απαλλοτριωθείσες γαίες που ανήκουν σε πρόσωπα εκτοπισθέντα λόγω του πολέμου στη Συρία, ενδεχόμενο το οποίο θα τα εμπόδιζε να επιστρέψουν στις εστίες τους. Δέκατον, το εν λόγω έργο δεν υποστηρίζεται από το συριακό καθεστώς.
- 80 Το Συμβούλιο αντικρούει τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.

Επί του καθορισμού των στοιχείων των λόγων καταχώρισης που συνδέονται με καθένα από τα κριτήρια καταχώρισης

- 81 Όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 46 ανωτέρω, από τους λόγους του 2020 και του 2021 συνάγεται ότι το όνομα του προσφεύγοντος καταχωρίστηκε και διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους βάσει τριών κριτηρίων, ήτοι του κριτηρίου του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία, του κριτηρίου του συνδέσμου με το συριακό καθεστώς και του κριτηρίου του συνδέσμου με πρόσωπο ή οντότητα που υπόκειται στα περιοριστικά μέτρα. Για να εκτιμηθεί το βάσιμο της εφαρμογής εν προκειμένω των κριτηρίων αυτών, πρέπει προηγουμένως να προσδιορισθούν τα πραγματικά στοιχεία των λόγων καταχώρισης που εμπίπτουν σε καθένα από τα κριτήρια.
- 82 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο, στην περίπτωση συγκεκριμένου προσώπου, περισσότεροι λόγοι καταχώρισης να αλληλεπικαλύπτονται σε ορισμένο βαθμό, υπό την έννοια ότι ένα πρόσωπο μπορεί να χαρακτηριστεί ως εξέχων επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στη Συρία και να θεωρηθεί ότι επωφελείται, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, από το συριακό καθεστώς ή ότι στηρίζει το καθεστώς μέσω των ιδίων δραστηριοτήτων. Τούτο προκύπτει ακριβώς από το ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως 2015/1836, οι στενοί δεσμοί με το συριακό καθεστώς και η στήριξη του καθεστώτος

για τη συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων αποτελούν έναν από τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο αποφάσισε να δημιουργήσει την εν λόγω κατηγορία. Εντούτοις, ακόμη και στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για διαφορετικά κριτήρια (απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2020, Kaddour κατά Συμβουλίου, T-510/18, EU:T:2020:436, σκέψη 77).

- 83 Το Συμβούλιο, οσάκις αποφασίζει να καταχωρίσει το όνομα προσώπου λόγω της ιδιότητας του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία, δεν οφείλει να διευκρινίζει στους λόγους καταχώρισης του ονόματος του προσώπου αυτού ότι επωφελείται από το συριακό καθεστώς ή ότι το στηρίζει. Εάν το Συμβούλιο προβεί στη διευκρίνιση αυτή, τούτο σημαίνει ότι προτίθεται να εφαρμόσει και το κριτήριο του άρθρου 27, παράγραφος 1, και του άρθρου 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836. Η ερμηνεία αυτή είναι εκείνη που δύναται να διασφαλίσει κατά το μέγιστο την πρακτική αποτελεσματικότητα καθεμίας από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 27 και του άρθρου 28 της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2015/1836, και να παράσχει στα πρόσωπα των οποίων το όνομα καταχωρίζεται τη δυνατότητα να προσδιορίσουν επακριβώς τα κριτήρια βάσει των οποίων το όνομά τους καταχωρίζεται ή διατηρείται στους επίμαχους καταλόγους (απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2020, Kaddour κατά Συμβουλίου, T-510/18, EU:T:2020:436, σκέψη 79).
- 84 Η διαπίστωση που εκτίθεται στη σκέψη 82 ανωτέρω ισχύει, κατ' αναλογία, και ως προς το κριτήριο του συνδέσμου με πρόσωπο ή οντότητα που υπόκειται σε περιοριστικά μέτρα. Πράγματι, ένα πρόσωπο μπορεί να χαρακτηριστεί ως εξέχων επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στη Συρία και να θεωρηθεί ότι συνδέεται, ιδίως μέσω επιχειρηματικών δεσμών, με άλλο πρόσωπο στο οποίο έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα βάσει των ίδιων δραστηριοτήτων (πρβλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2018, Kaddour κατά Συμβουλίου, T-461/16, EU:T:2018:316, σκέψη 127). Ομοίως, το πρόσωπο αυτό μπορεί να συνδέεται με το συριακό καθεστώς, ενώ συγχρόνως συνδέεται, για τους ίδιους λόγους, με πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα.

[παραλειπόμενα]

Επί του συνδέσμου του προσφεύγοντος με πρόσωπο ή οντότητα κατά των οποίων επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα

– Επί του περιεχομένου του κριτηρίου καταχώρισης

- 113 Από τους υπομνησθέντες στις σκέψεις 14 και 25 ανωτέρω λόγους του 2020 και του 2021 προκύπτει, κατ' ουσίαν, ότι το όνομα του προσφεύγοντος καταχωρίστηκε και διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους λόγω, μεταξύ άλλων, των οικογενειακών εμπορικών συμφερόντων του και της σχέσης του με τον αδελφό του, Samer Foz, ο οποίος περιλαμβάνεται στους εν λόγω καταλόγους από τον Ιανουάριο του 2019.
- 114 Πρώτον, κατά τον προσφεύγοντα, ο αδελφός του, Samer Foz, προσέβαλε την καταχώριση και τη διατήρηση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους με την προσφυγή η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-258/19. Επιπλέον, ο Samer Foz άσκησε προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-481/21, με αίτημα την ακύρωση των πράξεων του 2021 περί διατήρησης, καθόσον τον αφορούσαν.

- 115 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι ο έλεγχος που ασκεί το Γενικό Δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση μπορεί να αφορά μόνον το βάσιμο της καταχώρισης του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους και, επομένως, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα των αποφάσεων με τις οποίες το Συμβούλιο καταχώρισε το όνομα του αδελφού του, Samer Foz, στους εν λόγω καταλόγους (πρβλ. απόφαση της 11ης Μαΐου 2017, Barqawi κατά Συμβουλίου, T-303/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:328, σκέψη 42). Εν προκειμένω, το όνομα του τελευταίου καταχωρίστηκε και διατηρήθηκε στους καταλόγους αυτούς με την εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/87 του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2019, για την εφαρμογή της απόφασης 2013/255 (ΕΕ 2019, L 18, σ. 13), την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/806 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2019, για την τροποποίηση της απόφασης 2013/255 (ΕΕ 2019, L 132, σ. 36), και τις αποφάσεις 2020/719 και 2021/855, καθώς και με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/85 του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2019, για την εφαρμογή του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2019, L 18 1, σ. 4), τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/798 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2019, για την εφαρμογή του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2019, L 132, σ. 1), και τους εκτελεστικούς κανονισμούς 2020/716 και 2021/848. Ειδικότερα, το όνομά του καταχωρίστηκε λόγω της ιδιότητάς του ως εξέχοντος επιχειρηματία δραστηριοποιούμενου στη Συρία και λόγω της συνεργασίας του με το συριακό καθεστώς.
- 116 Εν πάση περιπτώσει, αφενός, από την απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2021, Foz κατά Συμβουλίου (T-258/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2021:820, σκέψη 154), προκύπτει ότι, όσον αφορά την εκτελεστική απόφαση 2019/87, τις αποφάσεις 2019/806 και 2020/719 και τους εκτελεστικούς κανονισμούς 2019/85, 2019/798 και 2020/716, ο Samer Foz δεν απέδειξε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι οι πράξεις αυτές, οι οποίες καταχωρίζουν και διατηρούν το όνομά του στους επίμαχους καταλόγους, έπρεπε να ακυρωθούν. Αφετέρου, όσον αφορά τις πράξεις του 2021 περί διατήρησης, κατά πάγια νομολογία, το τεκμήριο νομιμότητας των πράξεων των οργάνων της Ένωσης σημαίνει ότι οι πράξεις αυτές παράγουν έννομα αποτελέσματα, εφόσον δεν έχουν ανακληθεί, ακυρωθεί κατόπιν προσφυγής ακυρώσεως ή κριθεί ανίσχυρες κατόπιν προδικαστικής παραπομπής ή κατόπιν ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 74 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εξάλλου, τα αποτελέσματα των πράξεων του 2021 περί διατήρησης έναντι του Samer Foz δεν ανεστάλησαν κατόπιν αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων. Επομένως, όλες οι πράξεις με τις οποίες το όνομα του Samer Foz καταχωρίστηκε και διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους εξακολουθούν να παράγουν έννομα αποτελέσματα.
- 117 Δεύτερον, απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, για να αποδειχθεί η συνεργασία του με τον Samer Foz κατά την έννοια του κριτηρίου του δεσμού με πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα, θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη μόνον μια εμπορική συνεργασία, αποκλεισμένου του αδελφικού δεσμού. Επιπλέον, ο προσφεύγων επισημαίνει ότι η συνεργασία με τον Samer Foz δεν αποτελεί ένα από τα κριτήρια καταχώρισης που προβλέπονται στο άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχεία α' έως ζ', της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, δεδομένου ότι το όνομα του Samer Foz ή οποιουδήποτε άλλου μέλους της οικογένειας Foz δεν περιλαμβάνεται στο εν λόγω άρθρο. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, όπως προκύπτει από τον φάκελο που διαθέτει, ο προσφεύγων και ο Samer Foz συνδέονται στενά σε επαγγελματικό επίπεδο.
- 118 Συναφώς, οι λόγοι καταχώρισης του 2020 και του 2021 με τους οποίους το Συμβούλιο έκρινε ότι υφίστατο σύνδεσμος μεταξύ του προσφεύγοντος και του αδελφού του, του Samer Foz, δεν περιορίζονται αποκλειστικά στους οικογενειακούς δεσμούς τους, αλλά αφορούν και τους

επιχειρηματικούς δεσμούς τους. Εξάλλου, το Συμβούλιο δεν υποστηρίζει ότι η ιδιότητα του μέλους της οικογένειας Foz αποτελεί αυτοτελές κριτήριο καταχώρισης, σε αντίθεση με την ιδιότητα του μέλους των οικογενειών Al-Assad ή Makhlouf, η οποία αποτελεί αυτοτελές κριτήριο, που προβλέπεται ως τέτοιο στο άρθρο 27, παράγραφος 2, στοιχείο β', και στο άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο β', της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, και επαναλαμβάνεται, όσον αφορά τη δέσμευση κεφαλαίων, στο άρθρο 15, παράγραφος 1α, στοιχείο β', του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 2015/1828. Επομένως, στο πλαίσιο της εξετάσεως του κριτηρίου του συνδέσμου με πρόσωπο ή οντότητα σε βάρος των οποίων επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα, η ύπαρξη του εν λόγω αδελφικού δεσμού πρέπει να εξεταστεί ως πραγματικό στοιχείο.

- 119 Κατόπιν της διευκρίνισης αυτής, πρέπει να εξακριβωθεί αν το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε το Συμβούλιο ανταποκρίνεται στο βάρος αποδείξεως που φέρει βάσει της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 73 ανωτέρω και συνιστά, επομένως, δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων για να τεκμηριώσει τους λόγους καταχώρισης του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 120 Συναφώς, από τους λόγους του 2020 και του 2021 προκύπτει ότι το Συμβούλιο έκρινε ότι ο προσφεύγων συνδεόταν με τον αδελφό του, Samer Foz, λόγω των δραστηριοτήτων τους στην Aman Holding και στην ASM International General Trading. Επιπλέον, όσον αφορά τους λόγους του 2021, το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε επίσης στους επίμαχους καταλόγους λόγω της ύπαρξης επιχειρηματικών δεσμών σε ορισμένα εμπορικά έργα και σε διάφορες δραστηριότητες με το ΙΚΙΑ που διεξήχθησαν στο όνομα του συριακού καθεστώτος. Επομένως, καθένα από τα στοιχεία αυτά πρέπει να εξετασθεί χωριστά.

[παραλειπόμενα]

– Συμπεράσματα ως προς τον σύνδεσμο με πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα

- 165 Κατά πρώτον, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο προσφεύγων και ο αδελφός του, Samer Foz, διατηρούν δεσμούς στο πλαίσιο επιχειρηματικών σχέσεων. Κατ' αρχάς, κατά την ημερομηνία εκδόσεως των αρχικών πράξεων, το Συμβούλιο απέδειξε ότι ο προσφεύγων και ο Samer Foz διατηρούσαν επιχειρηματικούς δεσμούς μέσω της οικογενειακής επιχείρησης Aman Holding και της ASM International General Trading. Στη συνέχεια, όσον αφορά τις πράξεις του 2020 περί διατηρήσεως, το Συμβούλιο απέδειξε ότι οι δύο αδελφοί διατηρούσαν επιχειρηματικούς δεσμούς μέσω της εν λόγω οικογενειακής επιχείρησης. Τέλος, όσον αφορά τις πράξεις του 2021 περί διατηρήσεως, το Συμβούλιο απέδειξε ότι ο προσφεύγων και ο αδελφός του διατηρούσαν επιχειρηματικούς δεσμούς, δεδομένου ότι ασκούσαν δραστηριότητες με το ΙΚΙΑ εξ ονόματος του συριακού καθεστώτος.
- 166 Η ύπαρξη επιχειρηματικών δεσμών μεταξύ του προσφεύγοντος και του αδελφού του, Samer Foz, αποδεικνύεται επίσης από μια μορφή συνεννόησης κατά τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των μετοχών τους. Συγκεκριμένα, πρώτον, από το έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 2020 και από το πιστοποιητικό καταχώρισης, που βεβαιώνει τη νέα κατανομή του μετοχικού κεφαλαίου της Aman Holding, τα οποία προσκόμισε ο προσφεύγων, προκύπτει ότι ο ίδιος και ο Samer Foz μεταβίβασαν αμφότεροι τα μερίδια της Aman Holding που κατείχαν κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου (ήτοι μεταξύ 22 Νοεμβρίου 2020 και 3 Δεκεμβρίου 2020). Συναφώς, το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι η μεταβίβαση των μετοχών του πριν από χρονικό διάστημα 3 ετών θα ήταν παράνομη σύμφωνα με το άρθρο 96, παράγραφος 1, του συριακού νόμου περί «αποτροπής της πώλησης μετοχών» δεν τεκμηριώνεται επαρκώς με αποδεικτικά στοιχεία. Το επιχείρημα αυτό είναι επίσης

αβάσιμο, διότι ο προσφεύγων, παρά την προβαλλόμενη βούλησή του να διαθέσει γρήγορα τις μετοχές του, αποδεικνύει ότι υπέγραψε τη σύμβαση πώλησης της 2ας Απριλίου 2020 περισσότερο από έναν μήνα και τρεις εβδομάδες μετά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 96, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου. Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός αυτό ουδόλως μειώνει το ότι η μεταβίβαση των μετοχών που κατείχαν ο προσφεύγων και ο Samer Foz πραγματοποιήθηκε με τη μεσολάβηση ελάχιστου χρονικού διαστήματος. Δεύτερον, η απόφαση περί εκκαθαρίσεως της ASM International General Trading μαρτυρεί την ύπαρξη κάποιας μορφής συνεννόησης, όπως υποστηρίζει το Συμβούλιο. Συναφώς, από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ο προσφεύγων προκύπτει ότι η απόφαση ελήφθη στις 26 Μαρτίου 2019 από τους μετόχους που απαρτίζουν την έκτακτη γενική συνέλευση της εταιρίας αυτής, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο Samer Foz και ο προσφεύγων, ως αντίδραση στην καταχώριση του ονόματος του Samer Foz στους επίμαχους καταλόγους τον Ιανουάριο του 2019.

- 167 Τέλος, με τα δικόγραφά του, ο προσφεύγων δεν υποστηρίζει ότι διέκοψε τις σχέσεις του με τον Samer Foz ή ότι απομακρύνθηκε από αυτόν. Κατά συνέπεια, εξακολουθούν να υφίστανται δεσμοί μεταξύ του προσφεύγοντος και του αδελφού του.
- 168 Κατά δεύτερον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι από τα συνημμένα στο δικόγραφο της προσφυγής αποδεικτικά στοιχεία προκύπτει ότι δεν συνδέεται με το καθεστώς ή ότι δεν ασκεί καμία επιρροή επ' αυτού και ότι δεν παρουσιάζει κίνδυνο καταστρατήγησης.

[παραλειπόμενα]

- 173 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 27, παράγραφος 3, και το άρθρο 28, παράγραφος 3, της απόφασης 2013/255, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836, τα πρόσωπα, οι οντότητες ή οι οργανισμοί που εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες του άρθρου 27, παράγραφος 2, και του άρθρου 28 παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως δεν περιλαμβάνονται ούτε παραμένουν στους καταλόγους των προσώπων και οντοτήτων του παραρτήματος I της απόφασης 2013/255, εφόσον υπάρχουν επαρκή στοιχεία από τα οποία προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι δεν παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο καταστρατήγησης. Η ίδια προϋπόθεση διατυπώνεται εκ νέου, όσον αφορά τη δέσμευση κεφαλαίων, στο άρθρο 15, παράγραφος 1β, του κανονισμού 36/2012, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2015/1828.
- 174 Συναφώς, όσον αφορά τα πρόσωπα που συνδέονται με πρόσωπα που υποστηρίζουν την εν λόγω κυβέρνηση, επισημαίνεται ότι, όταν τα κεφάλαια των τελευταίων έχουν δεσμευθεί, υφίσταται μη αμελητέος κίνδυνος να ασκήσουν πίεση στα πρόσωπα με τα οποία συνδέονται για να παρακάμψουν το αποτέλεσμα των σε βάρος τους μέτρων (πρβλ. απόφαση της 28ης Απριλίου 2021, Sharif κατά Συμβουλίου, T-540/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2021:220, σκέψη 159, και, κατ' αναλογία, απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2015, NIOC κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-577/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:596, σκέψη 139).
- 175 Εν προκειμένω, ο αδελφός του προσφεύγοντος, Samer Foz, ο οποίος είναι καταχωρισμένος στους επίμαχους καταλόγους, κατέχει προνομιακή θέση στη συριακή οικονομία. Υπό την έννοια αυτή, από τις πληροφορίες που προέρχονται από τους ιστοτόπους του Atlantic Council και του The Syria Report προκύπτει ότι ο Samer Foz είναι ένας από τους πλέον ισχυρούς επιχειρηματίες της Συρίας. Περιγράφεται ως «νέος Rami Makhlouf» στους ιστοτόπους του Brookings Institution και του The Syria Report. Εξάλλου, το άρθρο του ιστοτόπου The Times προσθέτει ότι οι επιχειρήσεις του Samer Foz συνεχίζουν να λειτουργούν παρά τις ευρωπαϊκές κυρώσεις δέσμευσης κεφαλαίων που του επιβλήθηκαν τον Ιανουάριο του 2019.

- 176 Λαμβανομένης υπόψη της προνομιακής θέσης του Samer Foz στη συριακή οικονομία και της επιρροής του, των υφισταμένων ή παρελθόντων επιχειρηματικών δεσμών μεταξύ του προσφεύγοντος και του Samer Foz, του γεγονότος ότι αυτοί είναι αδελφοί, της σπουδαιότητας της οικογενειακής επιχείρησης στην οποία κατείχαν μερίδια και θέσεις ευθύνης, καθώς και της αδυναμίας να αποκλειστεί η δυνατότητα συνεννόησης μεταξύ του προσφεύγοντος και του Samer Foz για την εκχώρηση των μεριδίων της Aman Holding που κατείχαν και τη διάλυση και την εκκαθάριση της ASM International General Trading, είναι εύλογο να θεωρηθεί ότι ο προσφεύγων παρουσιάζει πραγματικό κίνδυνο καταστρατήγησης των περιοριστικών μέτρων.
- 177 Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο λόγος καταχώρισης του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους λόγω του συνδέσμου του με πρόσωπο στο οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικά μέτρα είναι επαρκώς τεκμηριωμένος, οπότε, υπό το πρίσμα του κριτηρίου αυτού, η καταχώριση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους είναι βάσιμη.

[παραλειπόμενα]

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει τον Amer Foz στα δικαστικά έξοδα.**

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Μαΐου 2022.

(υπογραφές)